

Różne aspekty odchowu cieląt
i jałówek remontowych

Zbigniew Lach
Ośrodek Hodowli Zarodowej
Osiecinny Sp. z o.o.

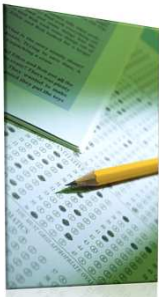
Celem fermy mlecznej nie
jest produkcja mleka
ale zysk
?

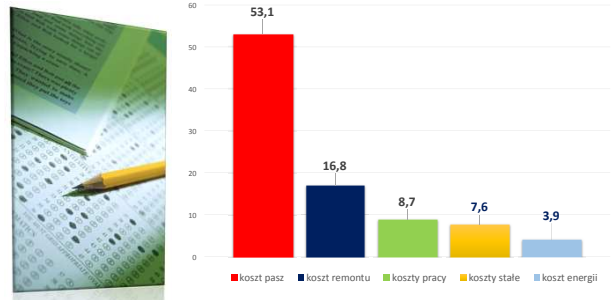
ZYSK
PRZYCHÓD - KOSZT

ŹRÓDŁA PRZYCHODÓW

MLEKO
ROZRÓD
JAŁÓWKI
BUHAJKI
OBORNIK

Procentowy rozkład kosztów wg A. Bacha

CENA JAŁÓWKI CIELNEJ

7200 zł

netto

Zysk z litra mleka - 10 groszy

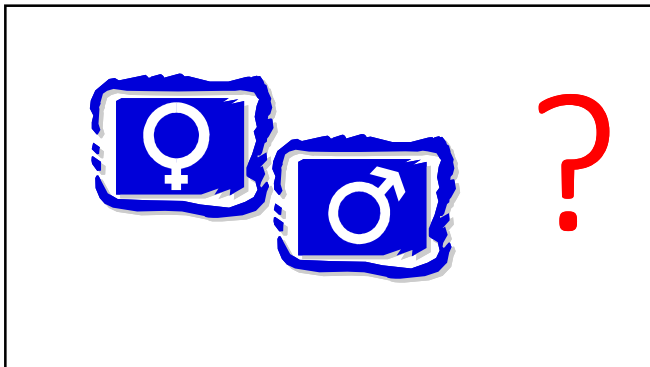
Zysk z litra mleka - 30 groszy

Zysk z litra mleka - 50 groszy

ROI po 24 000 kg mleka

ROI po 14 400 kg mleka

ROI po 72 000 kg mleka

9 mcy ciąży+15 mcy odchowu+9 mcy ciąży+10 mcy laktacji = 43 miesiące

..... PO OKOŁO 3,5 ROKU.....

ODCHÓW MŁODEGO POKOLENIA

PROBLEM NUMER JEDEN !!!

ŻYWIENIE A WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU GENETYCZNEGO

Genetyczny potencjał stada	100%	10,000 litrów
Słaby odchów jałówek	12-20%	1,200 litrów
Żywienie przed porodem	10-15%	1,000 litrów
Żywienie w szczycie laktacji	20-30%	2,000 litrów
Żywienie po szczycie laktacji	9-15%	900 litrów
Rozród	4-10%	400 litrów
Totalne straty żywieniowe	55% +	5,500 litrów

L. Sandles 1999

W P W

**JEST ODPOWIEDZIĄ NA JAKOŚĆ
ODCHOWU JAŁÓWEK I DECYDUJE
O RENTOWNOŚCI BIZNESU
MLECZNEGO**

**POTENCJAŁ RASY HF TO WPW
22 MIESIĄCE PRZY WADZE 700 KG
I 137 – 147 CM W KŁĘBIE**

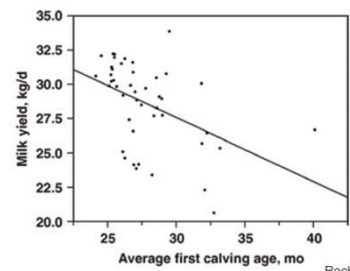
USA ~ 27 MC

EUROPA 25 – 29 MC

POLSKA - 27 MC

Economic Aspects

47 herds within exactly the same ration

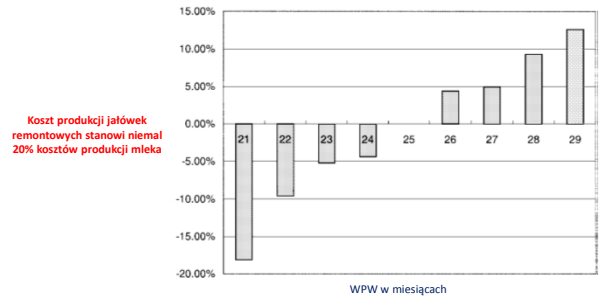

Zależności pomiędzy WPW, a produkcją mleka

WPW (mc)	Wydajność w 1-szej laktacji	kg mleka wyprodukowane w ciągu pięciu lat życia	% krów pozostałych w stadzie w wieku pięciu lat	% czasu spędzonego na doju w ciągu pięciu lat życia
Do 23	8 898	25 031	86	54
23 - 25	9 030	20 395	62	44
26 - 30	8 677	16 671	41	38
Pow. 30	10 348	8 029	33	18

(Cooke J.S. i in. 2013)

Procentowe zmiany kosztów odchowu jałówek w zależności od WPW

Tozer, Heinrichs 2001

Zależność pomiędzy WPW, brakowaniem, a wymaganą ilością utrzymywanych jałówek do remontu stada w przeliczeniu na 100 krów.

WPW (mc)	Procentowy udział brakowania stada						
	17	20	23	26	29	32	35
	Wymagana ilość jałówek do remontu stada liczącego 100 krów						
22	33	39	44	50	56	62	67
24	36	42	48	55	61	67	74
26	39	46	52	59	66	73	80
28	42	49	56	64	71	78	86
30	45	53	60	68	76	84	92

Upadki cieląt na poziomie 5%

PLAN

CZYLI PRZYJĘTE CELE KOŃCOWE:

✓ **MASA DOROSŁEJ KROWY – 730 KG**

✓ **WYSOKOŚĆ W KRZYŻU DOROSŁEJ KROWY - 153 CM**

✓ **REMONT STADA – DO 28 %**

CELE POŚREDNIE:

- ✓ ŚMIERTELNOŚĆ CIELĄT PONIŻEJ 5 %
- ✓ PODWOJENIE MASY URODZENIOWEJ CIELICZEK W 60 DNIU ŻYCIA
- ✓ TEMPO WZROSTU JAŁÓWEK OD 60 DO 180 DNIA ŻYCIA - 950 GRAM/DZIEŃ
- ✓ TEMPO WZROSTU JAŁÓWEK DO 450 DNIA ŻYCIA - 900 - 950 GRAM/DZIEŃ
- ✓ TEMPO WZROSTU JAŁÓWEK PO 15 MC ŻYCIA - 850 - 900 GRAM/DZIEŃ

POZIOMY PROGRAMOWANIA

- NIEPOWTARZALNY

- PIERWSZA GODZINA ŻYCIA
- PIERWSZE DWA MIESIĄCA ŻYCIA
- 4-11 MIESIĄC ŻYCIA

- POWTARZALNY

- ZASUSZENIE
- *far off*
- *colse up*
- *short*

AKTUALNA REKOMENDACJA DOTYCZĄCA
PIERWSZEJ PORCJI SIARY

**4 LITRY W PIERWSZEJ
GODZINIE ŻYCIA !!!!!**

	2L		4L	
Item	Lactation 1	Lactation 2	Lactation 1	Lactation 2
305-d ME, kg	8,952	9,642	9,907	11,294

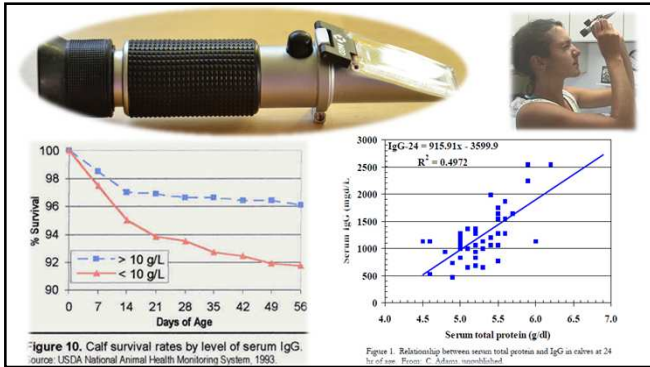
Bioaktywne peptydy

Insulina
Somatotropina
Tyrosyna
Kalcytonina
Prolaktyna
GH
GHRH
EGF
IGF

POZIOM IMMUNOGLOBULIN W SIARZE

- UBOGA (czerwona) - <22 mg/ml
- ŚREDNIA (żółta) - 22 do 50 mg/ml
- DOSKONAŁA (zielona) - >50 mg/ml

•Preparat czy mleko pełne?

„ Z rzeczy, które posiadamy, mleko stanowi najbardziej doskonały i najpełniejszy produkt spożywczy i żaden inny pokarm nie może być użyty jako jego substytut”

Harriette Chick

•Preparat czy mleko pełne?

•Preparat i mleko pełne?

Czy mleko to tylko ogólny skład chemiczny ?

- ✓ 3,3 % białka
- ✓ 4,1 % tłuszczu
- ✓ 4,8 % laktozy
- ✓ 1,1 g Ca
- ✓ 0,95 g P
- ✓ 1,4 g K
- ✓ 0,5 g Na
- ✓ 0,12 g Mg
- ✓ Wit. A, D, E

- Skład białka
- Skład tłuszczu
- Koncentracja suchej masy

?

**ŹRÓDŁO BIAŁKA PASZ PŁYNNYCH,
A STYMULOWANIE POBRANIA PASZ STAŁYCH**

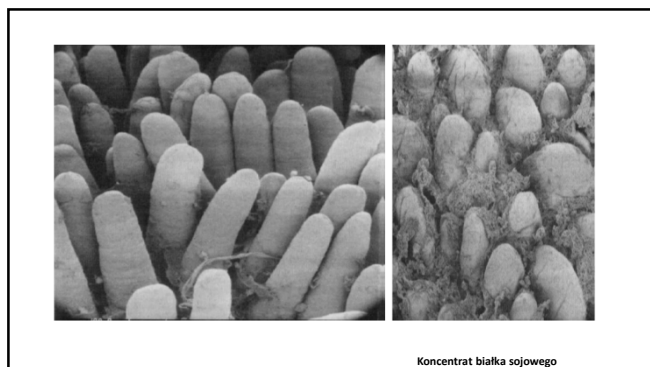
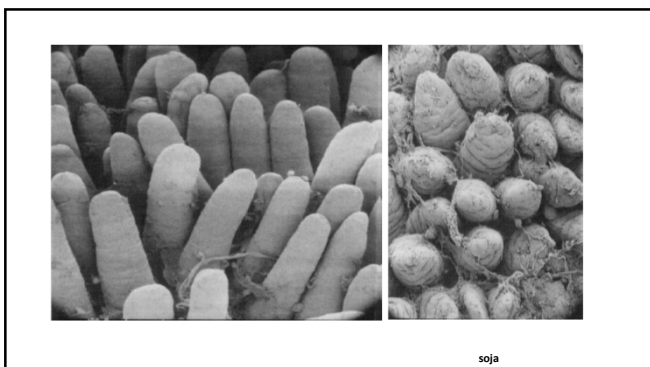
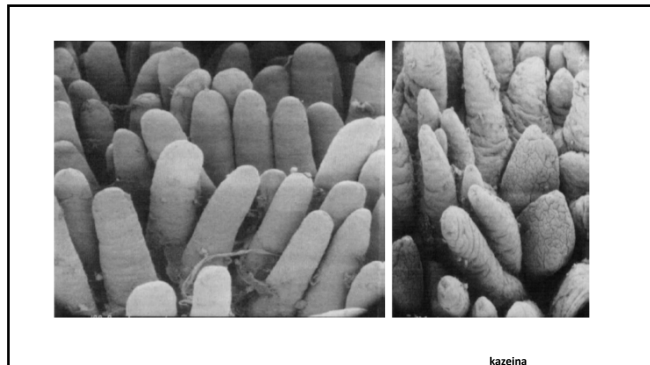
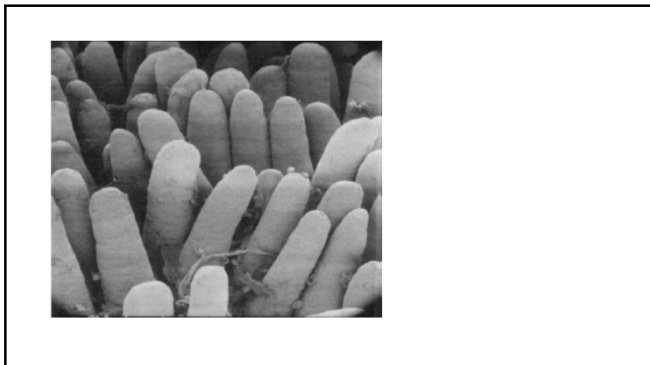
**KAZEINA – 80%
SERWATKA
(i IgG) -20%**

**SERWATKA BIAŁKOWY KONC.
SOJOWY
MODYFIKOWANE
BIAŁKO PSZENICY**

Poziom aminokwasów w różnych komponentach preparatu mlekozastępczego

aminokwas	koncentrat białkowy na bazie serwatki	sojowy koncentrat białkowy	modyfikowane białko pszenicy
Lizyna	9,1	6,3	1,6
Metionina z cystyną	4,4	2,8	4,3
Treonina	7,3	4,1	2,6

% udział w 100 g białka ogólnego

WSZYSTKO
CO MOŻNA ZROBIĆ ABY ZWIĘKSZYĆ ILOŚĆ BIAŁKA I ENERGII
POBRANEJ PRZEZ KARMIONE PASZĄ PŁYNNĄ CIEŁĘTA
BĘDZIE SKUTKOWAŁO:
WIĘKSZYMI PRZYROSTAMI ZWIERZĄT
LEPSZĄ ZDROWOTNOŚCIĄ
(MNIEJ UPADKÓW)
WIĘKSZĄ PRODUKCJĄ MLEKA
!

W TEMPERATURZE 4°C CIEŁĘTA MAJĄ O 32% WYŻSZE ZAPOTRZEBOWANIE
NA ENERGIĘ W PORÓWNANIU DO CIEŁĄT UTRZYMYWANYCH W
TEMPERATURZE 10°C

!

W TEMPERATURZE - 18°C ZAPOTRZEBOWANIE NA ENERGIĘ
WZRASTA DWA RAZY

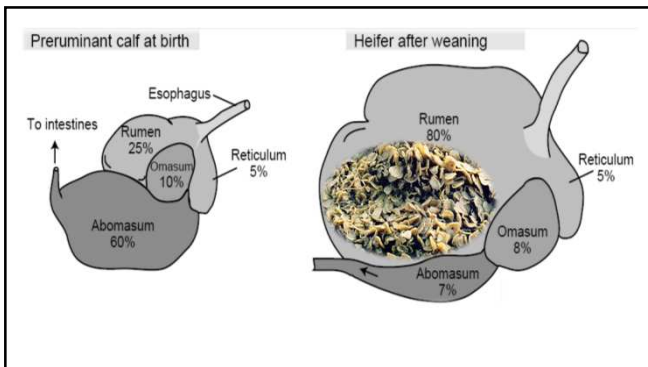
MLEKO PEŁNE 3,8% TŁUSZCZU I 3,2% BIAŁKA - 8 LITRÓW
 = 304 g tłuszczu
 = 256 g białka

MLEKO PEŁNE 3,8% TŁUSZCZU I 3,2% BIAŁKA - 8 LITRÓW
PMZ 17% TŁUSZCZU I 22,5% BIAŁKA - 1 KG
WODA - 4 LITRY
 = 12,7 litrów pójła

8 LITRÓW PÓJŁA
 = 298 g tłuszczu
 = 303 g białka

MLEKO + PMZ + WODA

MLEKO PEŁNE (litry)	PMZ (kg)	DOPEŁNIENIE WODĄ DO LITRÓW .....
15	1,9	25
18	2,3	30
21	2,7	35
24	3,1	40
30	3,8	50
36	4,6	60
42	5,4	70
48	6,2	80
54	6,9	90
60	7,7	100

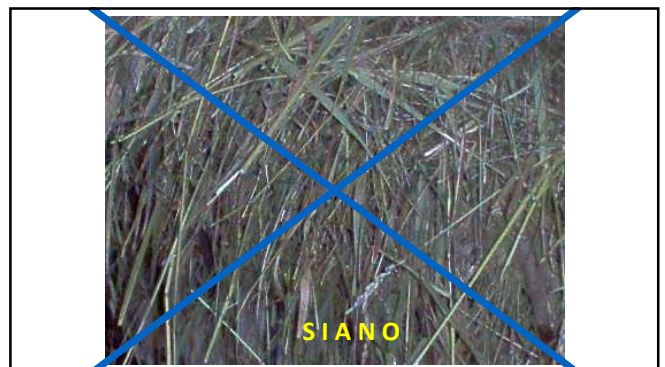
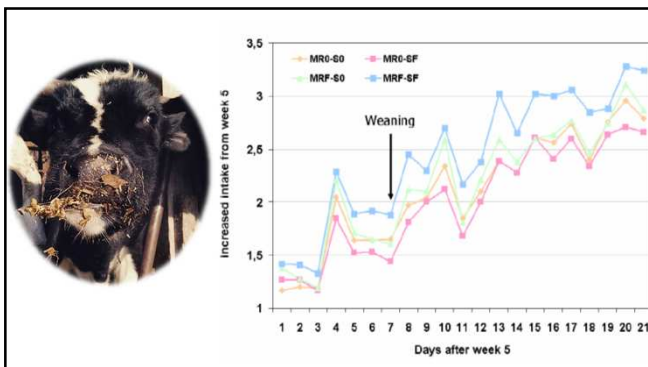
Inne pasze stosowane w żywieniu cieląt

Najlepszą paszą uzupełniającą mleko lub PMZ jest specjalistyczna pasza starterowa typu **Musli**

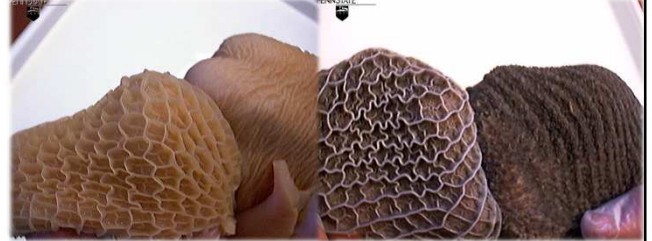
Konieczny jest stały dostęp do wody - mleko i PMZ

TO NIE WODA

4 TYGODNIOWY ŻWACZ NA MLEKU I SIANIE ORAZ NA MLEKU, ZIARNIE I SIANIE

8 TYGODNIOWY ŻWACZ NA MLEKU I ZIARNIE ORAZ MLEKU, ZIARNIE I SIANIE

12 TYGODNIOWY ŻWACZ NA MLEKU I SIANIE

12 TYGODNIOWY ŻWACZ NA MLEKU, ZIARNIE I SIANIE

PMZ i mleko to nie W O D A

PMZ i mleko to nie W O D A

**Stymulacja zamykania
rynienki :**

- ssanie ?
- białko mleka

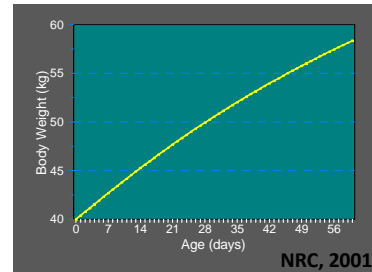
Efekt

Mleko i preparat mlekozastępczy
wpływają bezpośrednio trawieńca

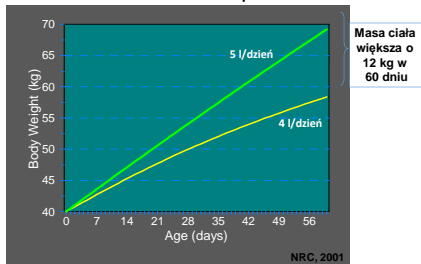
Żywienie cieląt według NRC 2001

Przyrost masy ciała (4 litry mleka / dzień)

Żywienie cieląt według NRC 2001

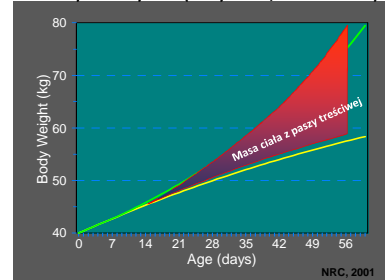
**Przyrost dzienny cieląt – porównanie;
4 lub 5 litrów mleka / dzień**

Masa ciała
większa o
12 kg w
60 dniu

Żywienie cieląt według NRC 2001

Przyrost masy ciała (4 litry mleka / dzień + starter)

Cel pierwszych dwóch miesięcy życia:

podwojenie masy urodzeniowej

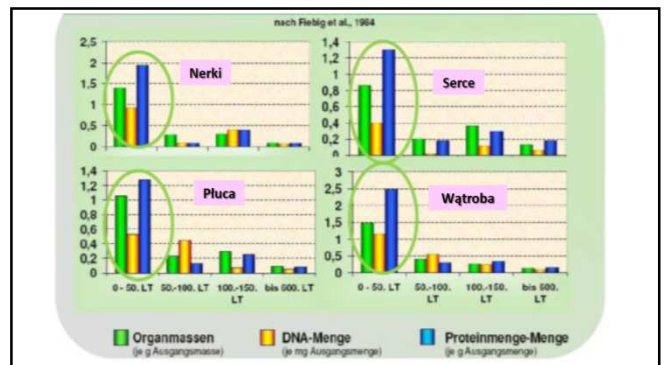
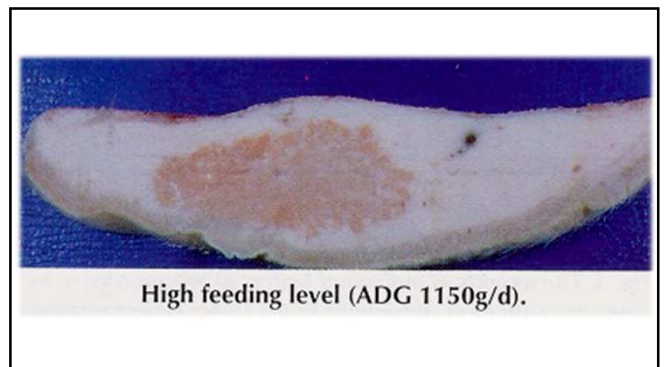
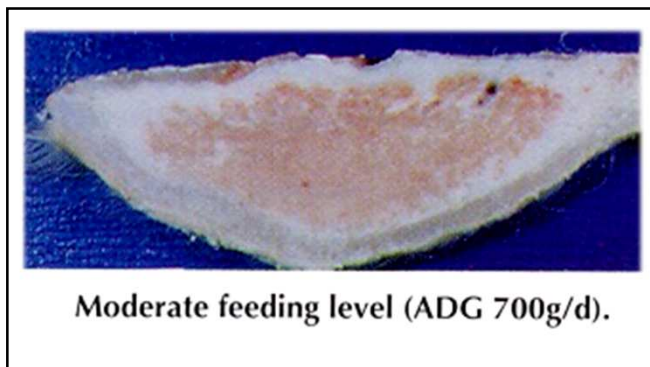
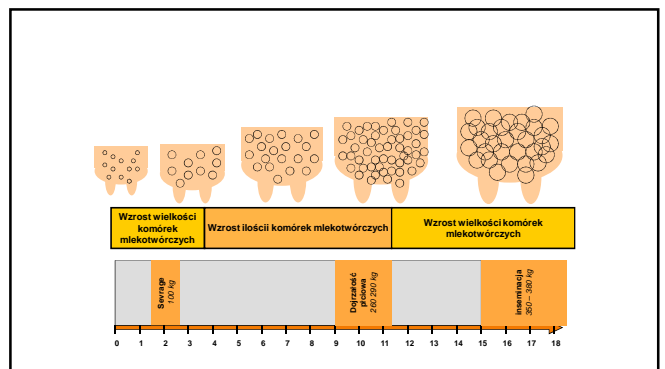
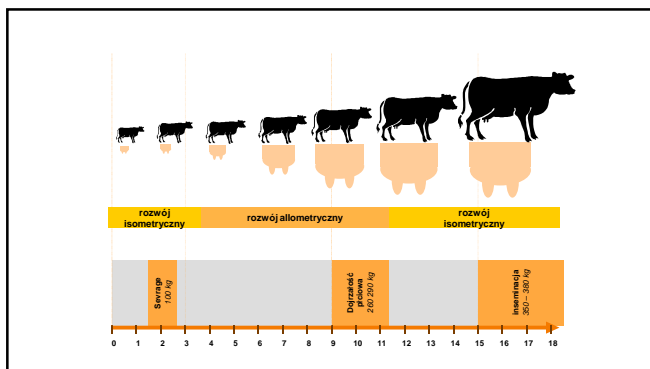
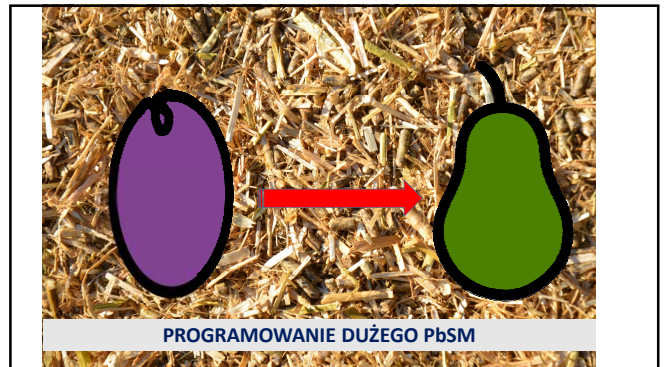
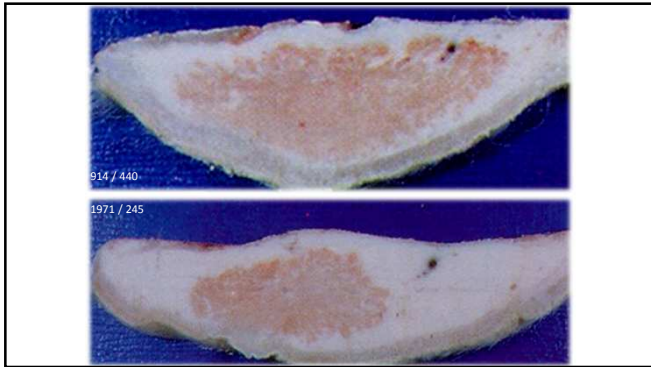

Tabela 1. Wpływ poziomu żywienia cielęcia-jalówki na rozwój gruczołu mlekowego (Brown i wsp., 2005)

Poziom żywienia w okresie od 2 do 8 tygodnia życia	Niski		Wysoki	
Poziom żywienia w okresie od 9 do 14 tygodnia życia	Niski	Wysoki	Niski	Wysoki
Końcowa masa ciała, kg	80	106	90	121
Średni przyrost dzienny w okresie od 2 do 8 tygodnia życia, g/dzień	400	400	670	670
Średni przyrost dzienny w okresie od 9 do 14 tygodnia życia, g/dzień	470	1060	400	1130
Tkanka gruczolowa wymienia, g/100 kg masy ciała	16	15	24	23
Parenchymalne DNA, mg/100 kg masy ciała <i>(określa liczbę komórek)</i>	44	42	85	86
Parenchymalne RNA, mg/100 kg masy ciała <i>(określa aktywność komórek)</i>	63	63	103	108

**Zbyt duże przyrost masy ciała jałówek
skutkują słabszą mlecznością !!!!!**

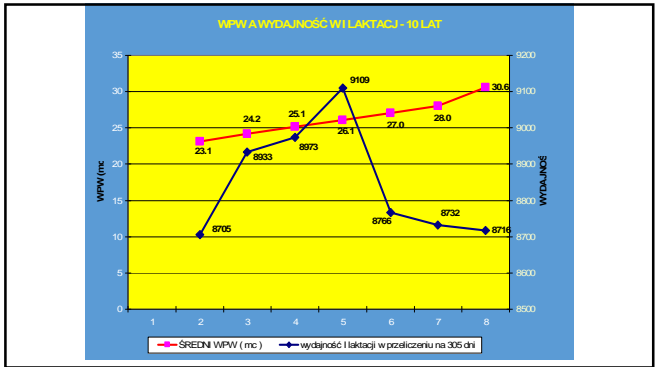
**Każde 100 g większego dobowego
przyrostu ponad poziom 800 g to 1,5 kg
mleka dziennie mniej**

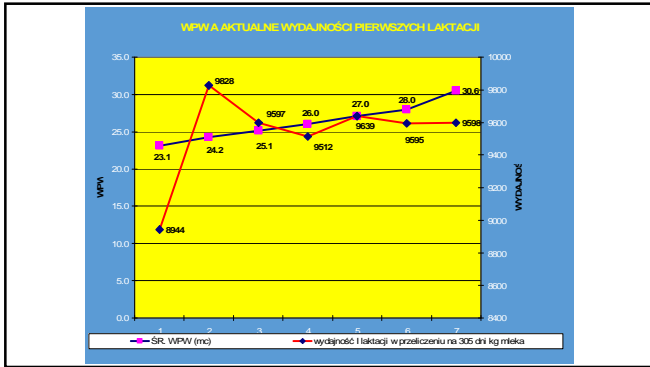
!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

J. Twigge

JEŚLI:
WPW 22 MIESIĄCE (670 dni)
MC 680 - 700 kg

OCZEKIWANY ŚREDNI DOBOWY PRZYRÓST
900 - 1000 g

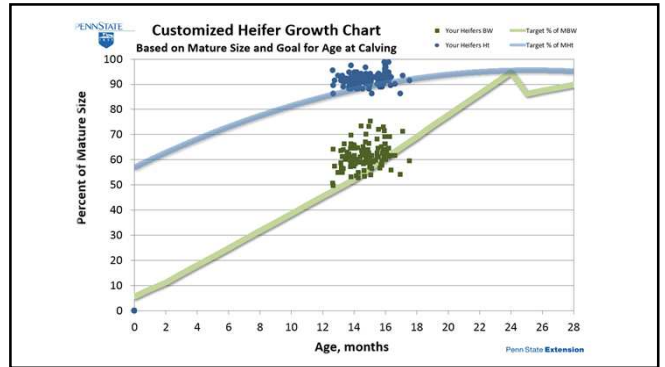
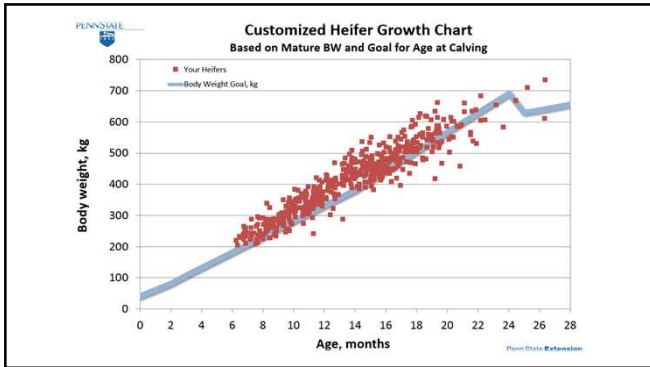

Penn State Extension Customized Dairy Heifer Growth Chart

based on mature size and goal for age at first calving

INPUT		OUTPUT	
Average Size of 3 rd Lactation Cows:	BW (kg): 730 HT (cm): 153	Average Birth Weight of Calves (kg):	41
Preweaning Growth Goal:	41	Calf BW at 2 months of age (kg):	82
OR Enter desired ADG (g/d):	41	ADG from birth to 2 mo (g/d):	672
Average services per conception for heifers:	2	Age to begin breeding heifers (mo):	13.4
Goal for AFC (mo):	24	Age to begin breeding heifers (d):	408
		BW to begin breeding (kg):	367
		If heifers do not reach breeding BW by breeding age, increase ADG before breeding	
		If heifers reach breeding BW well before targeted breeding age, consider reducing AFC	
		Breeding Holstein heifers before 12 months of age is NOT RECOMMENDED	
		Age of heifers at first conception (mo):	14.8
		Age of heifers at first conception (d):	450
		Size of heifers at first conception:	BW (kg): 402 HT (cm): 130
		ADG required from 2 mo to conception (g/d):	820
		BW 1 week before calving (kg):	687
		Size after calving:	BW (kg): 620.5 HT (cm): 147
		ADG required from conception to calving (g/d):	1020

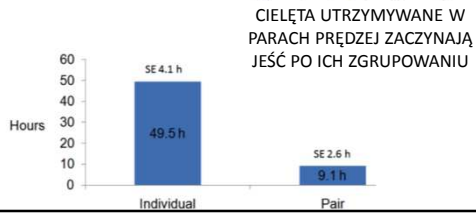

Aktualna zależność pomiędzy przyrostem masy ciała*, a wydajnością w I laktacji w OHZ Osiecin.

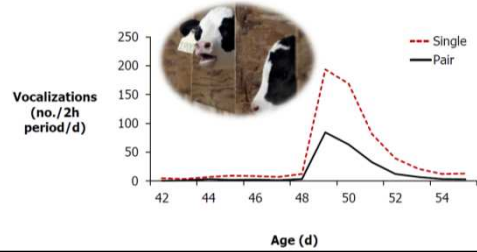
SDPZ (przedział)	SDPZ	kg mleka
400 - 500 g	463 g	10 135
501 - 600 g	559 g	11 628
601 - 700 g	649 g	11 836
701 - 800 g	731 g	11 449

1 gram przyrostu = 4,9 kg mleka

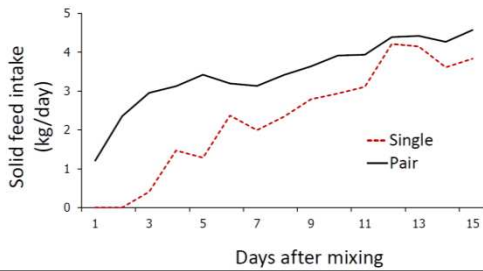
UTRZYMYWANIE CIELĄT W PARACH POPRAWIA ICH CHĘĆ JEDZENIA

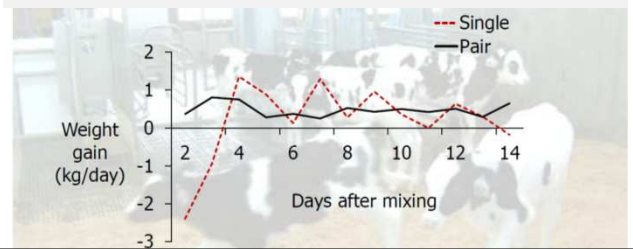
CIEŁĘTA UTRZYMYWANE W PARACH MNIEJ DOLEGLIWIE ZNOSZĄ ODSADZENIE

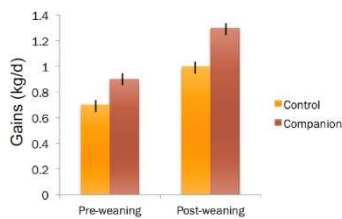
POBRANIE PASZ PO ODSADZENIU I ZGRUPOWANIU CIEŁĄT

INDYWIDUALNIE UTRZYMYWANE CIEŁĘTA ROSNĄ WOLNIEJ BEZPOŚREDNIO PO ODSADZENIU

CIEŁĘTA UTRZYMYWANE W TOWARZYSTWIE STARSZYCH CIEŁĄT ROSNĄ SZYBCIEJ

De Paula Vieira et al., 2012. J. Dairy Sci. 95: 3218-3224

A CO JEŚLI JUŻ BĘDZIE DOBRZE...?

**ZWIĘKSZYĆ REMONT ?
NASIENIE SEXOWANE ?
NASIENIE MIĘSNE ?**

Premium Beef on Dairy Program
 V.E. Cabrera¹ and G. Lopes²
 UW-Madison Dairy Science, ¹Accelerated Genetics

**100% NASIENIE
KONWENCJONALNE**

Number of adult cows	100
Current herd turnover ratio	30%
Current adult herd 21-d pregnancy rate	25%
Current heifer conception rate at 1 st service	55%
Current heifer services with sexed semen	1
Stillbirth + calf mortality	5%
Female calvings required 9 months from now	25

Females, % by semi	47%	90%	0%
Semen cost, \$/unit	\$80	\$80	\$80
Eartag cost, \$/unit	\$0,0	\$0,0	###

Calf value, \$	\$800	\$0	\$0	\$0	\$1,200	\$0
Calves, #	48	42	0	0	0	42
Return, \$	38 260	0	0	0	0	38 260
Semen cost, \$	15 555	0	0	0	0	15 555
Eartag cost, \$	0	0	0	0	0	0
NET RETURN, \$						22 705

Premium Beef on Dairy Program
 V.E. Cabrera¹ and G. Lopes²
 UW-Madison Dairy Science, ¹Accelerated Genetics

**80% NASIENIE
KONWENCJONALNE
20% NASIENIE MIĘSNE**

Number of adult cows	100
Current herd turnover ratio	30%
Current adult herd 21-d pregnancy rate	25%
Current heifer conception rate at 1 st service	55%
Current heifer services with sexed semen	1
Stillbirth + calf mortality	5%
Female calvings required 9 months from now	25

Females, % by semi	47%	90%	47%
Semen cost, \$/unit	\$80	\$80	\$80
Eartag cost, \$/unit	\$0,0	\$0,0	###

Calf value, \$	\$800	\$0	\$0	\$0	\$1,200	\$1,000	
Calves, #	38	34	0	0	9	8	34
Return, \$	30 608	0	0	0	10 365	7 660	48 633
Semen cost, \$	12 444	0	0	0	3 111	0	15 555
Eartag cost, \$	0	0	0	0	0	0	0
NET RETURN, \$							33 078

